

HÄNT VID FLOTTILJERNA • HÄNT VI

ARKEOLOGER TAR FLYGET TILL HJÄLP

Helikoptern och den moderna fototekniken kan bli ett viktigt hjälpmedel för historieforskningen. Detta visar ett experiment som i början av

augusti ägde rum över fornborgen Eketorp på Öland.

För att komplettera de pågående grävningarna inom den gamla fornbyn behövde forskarna en noggrann kartläggning av området samt de-

Bilden ovan visar utgrävningarna av fornborgen Eketorp, sedd ur helikopterns synvinkel. Till höger en förstoring av de utgrävda husgrunderna.

taljerade översiktsbilder tagna från olika höjder.

På order av CFV ställde F 17 den 10 augusti en helikopter med besättning samt flottiljfotografen *Rune Hedgren* till förfogande för fotoexperimentet.

Bildmässigt gav flygningen mycket gott utbyte och bildmaterialet som ställdes till forskarnas förfogande bedöms ha stort vetenskapligt värde. Ledaren för utgrävningarna vid Eketorp, professor *Mårten Stenberger*, säger i ett brev bl a "... de yppersta flygbilder av arkeologiska motiv i Sverige, som jag över huvud taget sett, och därför av största vetenskapliga värde".

F17

EN HISTORIA OM FÖTTER!!!

Den flygande personalen på Blekinge flygflottilj, inalles 65 man, blev under våren satta att prova sina krafter. Initiativet till övningen hade tagits av flottiljchefen, som ville ha ett konditionstest på sin flygande personal.

Övningen hade lagts upp som en huvudsakligen nattlig och ytterst krävande vandring, som satte deltagarna på verkligt hårda fysiska och psykiska prov. Att så gott som hundra procent av deltagarna klarade detta prov vittnar om en inte föraktlig kondition och gnista hos den flygande personalen.

Vid 20-tiden släpptes deltagarna ut i terrängen besättningsvis för att på snabbaste sätt bege sig till första etappmålet, beläget c:a 15 km rakt västerut. Dessa 15 km bestod av kuperad blockterräng och risig snårskog, genomskuren av ett fåtal på kartan utsatta vägar, vilkas sträckning i huvudsak var nord-sydlig.

Utrustningen bestod av karta skala 1:250.000, nödkompass, ficklampa och nödprovianssats. Humöret och kampivern var emellertid på topp och de snabbaste nådde fram till målet någon timme före midnatt. Huvuddelen av deltagarna hade dock inte samma tur med vägvalet, vilket medförde ytterligare en mils fotvandring för att nå fram.

Vid målet, en gammal torpruin, fanns en sprakande stockvedsbrasa och läskande saft som komplement till något spartansk kola och karameller i nödprovianssatsen. Därefter bjöds en stunds vila på grantisbäddar i uppvärmda tält. Vilan sträckte sig fram till den första gryningstimman då nästa moment vidtog. För de först anlända innebar detta att gnugga ett par timmars sömn ur ögonen och få i gång de stelanade extremiteterna medan de sist anlända knappt hann hålla i sig en mugg saft.

Nästa moment, som även var en individuell tävlan, började med en

fältskjutning i det diffusa gryningsljuset. Vapnet var revolver m/58 och skjutningen gick på två skjutstationer. Det är mycket svårt att under normala förhållanden nå toppresultat på en fältskjutning med detta vapen, vilket ger anledning för huvudparten av deltagarna att känna sig stolta över det mycket goda resultat de presterade, huttrande och stela i det svaga morgonljuset. Ingen av de tävlande hade dock alla träff, vilket i viss mån kan beteckna svårighetsgraden.

Sedan skjutningen var överstämmanden och vapnen inlämnade vidtog en orienteringslöpning på ungefär en mil med fem knepiga kontroller. Löpning blev det tal om endast för ett fåtal konditionsstarka, som fortfarande hade sina fötter "intakta". Dessa presterade i gengäld ett utomordentligt resultat genom att klara av denna sträcka på ca 1,5 tim. De långsammaste haltade i mål efter drygt fem timmars letande. ▶

Samtliga startande fullföljde tävlingen, vilket är ett mycket gott betyg. När målet för orienteringen nåtts återstod 10 km skogsterräng till flottiljen, där slutmålet var beläget. Denna sista prövning verkade vid första påseendet i det närmaste

oövervinnligt och tarvade noggrann planering. Klockan hade nu vandrat fram mot normal arbetstids början och bastun på flottiljen hägrade.

Det var en mycket trött men glad samling som framåt förmiddagen

linkade mot sina respektive sängar för en välbehövlig vila efter väl förrättat värv. En speciell eloge bör en 13-årig grabb ha som deltog i övningen helt frivilligt för att följa i sin pappas fotspår. Vad månne bliva av honom?

SCHWEIZISK TRÄNING I SVERIGE

En försöksgrupp ur det schweiziska flygvapnet anlände till F12 i Kalmar den 18 augusti. Denna försöksgrupp, bestående av flygförar- och teknisk personal, besökte Sverige som flygvapnets gäster och stannade till den 8 september. Under övningen

F 12

har gruppen varit baserad på F12, och med sina

flygplan genomfört skjutningar mot luftmål över internationellt vatten. Skjutförsöken i Sverige har tillkommit eftersom det inom schweiziskt territorium saknas utrymme för dessa skjutningar.

På bilden ses C F12, överste Stålhandske, hälsa på en av de schweiziska flygförarna och i mitten ses Schweiz militärattaché i Sverige, överste Evéquo.

★

Ovan den sal i den nybyggda Väderskolan vid F12 i Kalmar, som på beställning av flygförvaltningen skräddarsyttis för programmerad undervisning i observations-tjänst — olika vädertyper kan i förväg inställas av läraren och omfattar alla i praktiken förekommande vädertyper. Om den imponerande tekniska utrustningen hos Väds kan läsas i en artikel nedan.

Att studera (för) högtryck

Ett förutseende flygvapen låter sig inte överraskas. Inte ens av vädret — även det en "fiende" så god (eller rättare: dålig) som någon. På meteorologsidan i flygvapnet är vår beredskap garanterat god. Sålunda fick flygvapnets nybyggda väderskola vid F12 i Kalmar "fina recensioner" i den svenska pressen vid invigningen.

Skolan har i dag en skräddarsydd undervisningsutrustning — inte minst när det gäller huvudämnet observationstjänst. Unik är nämligen lärarens möjlighet att i en av salarna (bilden) programmera de observationer han under kommande lektion vill demonstrera eller öva — i förväg!

Med detta system vinner han bl a följande:

- individuell undervisning, där eleverna tvingas arbeta självständigt eller i par;

- undervisning i bl a en enda lokal, omfattande övningar i observation av *samtliga* de vädertyper läraren vill öva eleverna i. Detta helt *oberoende* av det verkliga väder som råder just då!

- accelererad undervisning — d v s observationsomständigheter som bl a tvingar eleverna att utföra korrekta avläsningar under alltmer pressade tidsmarginaler;

● pedagogiska inlärningshjälpmedel av högsta klass: telefonutrustning vid varje elevbord med tillhörande växel och bandspelare i lärarbordet (för autentisk efterkontroll av genomförda övningar). I salen kan dessutom visas film och stillbilder — projektorn till de sistnämnda sköts från lärarbordet.

Ett litet exempel på det tekniska "hokuspokus" som läraren kan frammana — inte minst till gagn för noggrannheten och den realistiska undervisningen:

Inställda — i förväg programmerade — data till vindinstrumenten på elevborden överförs på elektronisk väg via en kedja av precisionsmotstånd. För att ge en naturtrogen bild av vindriktningens respektive hastighetens variationer kan på inställda

värden *överlagras* störningar, varigenom instrumenten reagerar som vid olika grader av *byig* vind. Störningarna alstras medelst en brusväg. För varje instrument har valts en lämpligt sammansatt dataserie, som inkopplas med vridomkopplare och reläutrustning.

VädS (den kärnfulla förkortningen för detta vetenskapligt genomtänkta lärosäte) äger även en sinnrik apparat, benämnd radiosondsimulator. Dess inre tekniska skönhet återges i skolans invigningskommuniké till pressen med följande karga tekniskprosa:

"Simulatorn består i princip av en fast monterad radiosond, i vilken givarorganen för tryck, temperatur och fuktighet ersatts av vridbara konden-

satorskivor. Signalerna från denna sändare kommer på så sätt att variera signalerna från en stigande radiosond. För att åstadkomma realistiska signaler adderas yttre störningar (atmosfäriska radiostörningar, bilar och mopeder) i en blandningskrets."

Med dessa resurser bakom sig kan flygvapnets meteorologkår glädja sina bröder i flygsäkerhetstjänsten — de elever som examineras från VädS kommer genom sitt gedigna och accelerationsövade kunnande ta ytterligare ett stort steg mot en allt bättre flygsäkerhet.

Presskommunikén fastslår koncist i slutklämmen: "Man torde i dagsläget utan överdrift kunna betrakta skolan såsom världsunik."

Det kunde inte sägas bättre.

HÄNT VID FLOTTILJERNA • HÄNT VI

S 35 TILL NYKÖPING

Den första leveransen av S 35 till F11 har genomförts under augusti. Flygplanet, fört av kapten Rittby,

F 11

hälsades välkommet av flottiljens båda övriga krigsflyg-

plantyper, S 29 och S 32. Kapten Rittby genomförde en uppvisning för flottiljens personal, och efter landning överlämnade han flygplanet till CF 11, överste Abramson (bilden).

DEMONSTRATION AV NYINRYCKTA

Den 31 augusti var pressen inom rekryteringsområdet inbjuden till flottiljen för att under en dag följa

utbildningen m m för de värnpliktiga som ryckt in till militärtjänst ett par veckor tidigare. Genomgångar och demonstrationer var tillrättalagda för att belysa arbetsuppgifterna för underbefälskategorierna trupputbildare och signalister i avsikt att

sprida upplysning om och stimulera rekryteringen till dessa yrkesgrenar.

Flottiljchefen inledde med orientering om flottiljens uppgifter i förbandsproduktionen, varefter följde genomgång av den värnpliktiges utbildningsetapper, mål, tjänstegrenar

m m. Markstridsutbildningen demonstrerades vid fyra olika stationer. Efter gemensam lunch

F15

med representanter för olika utbildningsgrenar vid flottiljen samt flottiljens nytillskott av furirer (två trupputbildare och två signalister) följde visning av instruktionsverkstaden, teleavdelningen och förläggningar. Besöket avslutades med en flygtur i Tp 83 över skärgården.

PRIMUS FICK FOCUS

Kursetta vid 1964/65 års furirsko-
la för stridsledare och luftbevakare
blev furir *B S Gullbrand*, F 8. För sin
primusprestation belönades denne
med Svenska Underbefälsförbundets
premium, bokverket *Lilla Focus*. Che-
fen för sektion I/FS, överste *W Wag-
ner*, förrättade examen för de 15 ny-
blivna furirerna på F 2 den 13
augusti.

DANSKE ÖB PÅ BRÄVALLA-BESÖK

Danske ÖB, general *Kurt Ramberg*,
besökte F13
den 2 sep-
tember åtföljd av bl a
CFV och CE

F13

3. Vid flottiljen fick general *Ramberg*, vilken tidigare bl a tjänstgjort som dansk flygvapenchef, tillfälle att provsitta J 35 Draken under CFV ciceronskap.

FLYGBITEN UNGDOM

Vid F13 har åter en av de attraktiva flygpojkskurserna genomförts. Det var 21 pojkar från Piteå i norr till Hälsingborg i söder som passerade in genom grindarna den 2 augusti.

På F13 trotsade de både väder och vind och kursplanen gick väl i lås. Den innehöll bl a de traditionella grenarna stationstjänst, skjutning med kulsprutepistol samt bl a studiebesök hos trafikledarna. Meteorologen talade om sommarens oväder och mellan skurarna besöktes

spaningsflottiljen F11 i Nyköping, flygmuseet i Linköping och Rejmyre glasbruk. Ett veckoslut tillbringades på en ö i S:t Anna skärgård med de strapatser som säkerhetsmaterielövningar och övernattnings i tält innebär.

En av de lyckliga för en tripp med en Vampire-trainer, *Ulf Jonsson*, får här sin dräkt synad av flygförare *Olofsson* strax före start.

Foto: Rune Rydh

Höjdpunkten på kursen utgjordes som vanligt av flygningen. Man ordnade en tävling med grenarna kpist-skjutning, orientering, flygplanidentifiering och livbåtspaddling. De sammanlagt tre bästa belönades med ett flygpass var i Sk 28 C. Övriga deltagare fick var sitt pass i Sk 16.

Den 20 augusti, efter tre strapatsrika veckor, ryckte 21 "mogna unga män" ut från kursen, med den fasta förvisningen att alla vägar bär till krigsflygskolan i Ljungbyhed.

RB 68 TILL BRAVALLA

F13 robotdivision gjorde den 22 juni en omgrupperingsövning i förband från F8 till F13. En robotgrupp grupperades på F13 och är nu klar

för sin tjänst att utgöra en ny och viktig komponent i vårt luftförsvars-system. På bilden ses trenne RB 68:or under transporten till Norrköping.

SVEA EJ LOTTLÖS

Ett 50-tal luftbevakningslottor från mellersta Norrland ställde i helgen den 28-29 augusti upp vid F4 på Frösön för att tävla i pistolskjutning om överste Hugossons minnespris. Det var andra gången man sköt om

F4

det i fjol uppsatta vandringspriset och det blev ett nytt namn att gravera på silvertallriken. Kyrkås lottakår tog nämligen genom *Svea Larsson, Kläppe*, en första inteckning av de tre som krävs för att priset skall stanna för gott hos en lottakår. Hon sköt 71 poäng av de 75 som är möjliga, när man

skjuter tre femskottsserier mot femringad precisionstavla. Förutom skjutövning fick lottorna även tillfälle att träna sig i sjukvårdstjänst under de två dagarna.

Manliga luftbevakare och flygpojkar var under samma dagar samlade till fälttävlan - omfattande fältskjutning på fyra stationer mot fem mål, orientering cirka en mil, kartläsning och avståndsbedömning. Totalsegrare blev överraskande men inte mindre glädjande - en flygpojke, *Per Erik Bohlin, Östersund*, med 126 felpoäng. Han fick Östersunds luftbevakningsförenings hederspris.

Seniorklassen vanns av Bengt Mattsson, Frösön, på 128 felpoäng.

Segrare i skjutningen blev lottan *Svea Larsson, Kläppe*, och totalsegrare i de manliga luftbevakarnas fälttäoling flygpojken *Per Erik Bohlin, Östersund*.

HERCULES PÅ 25-ÅRS-JUBILEUM

F7 firade 25-årsjubileum den 20-22 augusti. Första dagen började med gemensam lunch för all fast anställd personal i den ombyggda matsalsbyggnaden, som då togs i bruk för första gången. Flottiljchefen högtidstalade och delade ut förtjänstmedaljer. Ett minnesträd planterades symboliskt av företagsnämnden. Andra dagen var generalrepetition inför flygdagen nästa dag, och till denna hade inbjudits

F7

en mängd lottor och luftbevakningspojkar.

Flygdagen blev en god PR-åtgärd för flygvapnet och lyckad i alla avseenden, dvs stor publikanslutning (ca 20.000 personer), bra väder och god flygning. Bland de närvarande märktes tre av flottiljens förutvarande chefer, generalmajorerna Ramström, Berg och Norén - som bl a kunde studera den imponerande skapelsen C-130 "Hercules".

★

HÄNT VID FLOTTILJERNA